

European Charter for Regional or Minority Languages

**Charte européenne
des langues régionales
ou minoritaires**

**An Chairt Eorpach do Theangacha
Réigiúnacha nó Mionlaigh**

**IRISH VERSION
UNOFFICIAL TRANSLATION**

Brollach

Tá na Ballstáit de Chomhairle na hEorpa is sínteoírí leis seo,

De bhrí gurb é is aidhm do Chomhairle na hEorpa aontacht níos mó a bhaint amach idir a cuid ballstát, go háirithe ar mhaithe leis na hidéil agus prionsabail is comhoidhreacht dóibh a choimiricú agus a ghnóthú:

De bhrí go gcuidionn an chosaint a dhéantar ar theangacha réigiúnacha nó mionlaigh stáiriúla, ar baolach go rachaidh cuid acu i léig faoi dheoidh, le saibhreas agus traidisiún cultúrtha na hEorpa a chothabháil agus a fhorbairt:

De bhrí gur ceart doshannta é an ceart chun teanga réigiúnach nó mionlaigh a úsáid sa saol príobháideach agus poiblí atá i geomhréir leis na prionsabail atá le fail i gCúnant Idirmáisiúnta na Náisiún Aontaithe maidir le Cearta Sibhialta agus Polaitiúla, agus de réir mheon Choinbhinsiún Chomhairle na hEorpa maidir le Cearta an Duine agus Saoirsí Bunúsacha a Chosaint;

Ag féachaint don obair atá déanta sa CSCE agus go háirithe do Ghníomh Críochnaitheach Heilsinci 1975 agus do dhoiciméad chruinníú Cobánhávan 1990:

Ag cur i bhfios go láidir an luach a ghabhann le hidirchultúrachas agus le hilchultúrachas agus de bhrí nár chóir go ndéanfadh teangacha réigiúnacha nó mionlaigh a chosaint agus a chothú diobháil do na teangacha oifigiúla agus don riactanas atá lena bhfoghlaim;

Ag tabhairt dá n-aire dóibh gurb ionann teangacha réigiúnacha nó mionlaigh sna tíortha agus réigiún éagsúla den Eoraip a chosaint agus a chur ar aghaidh agus lámh chuidithe tábhachtach a thabhairt chun Eoraip a thógáil atá bunaithe ar phrionsabail an daonlathais agus na héagsúlachta cultúrtha laistigh den fhlaithseas náisiúnta agus den iomláine chríochach;

Ag cur san áireamh na coinniollachá sonracha agus na traidisiún stáiriúla sna réigiún éagsúla de na Stáit Eorpacha.

Tar éis a chomhaontú mar a leanas:

Cuid I – Forálacha ginearálta

Airteagal 1 – Sainmhíniúcháin

Chun críocha na Cairte seo:

- (a) ciallaíonn "teangacha réigiúnacha nó mionlaigh" teangacha
  - (i) a úsáidtear go traidisiúnta laistigh de chríoch ar leith Stáit ag náisiúnaigh den Stát sin ar grúpa iad atá níos lú maidir le líon de ná an chuid eile de phobal an Stáit; agus

- (ii) nach ionann na teangacha sin agus teanga oifigiúil nó teangacha oifigiúla an Stáit sin; ní chuimsíonn sé canúintí de theanga oifigiúil nó de theangacha oifigiúla an Stáit sin ná na teangacha atá ag inimircigh:
- (b) ciallaíonn "críoch ina n-úsáidtear an teanga réigiúnach nó mionlaigh" an limistéar geografach ina bhfuil an teanga i gceist mar urlabhra ag lón áirithe daoine ionas go bhfuil call leis na bearta cosantacha agus gríosaitheacha éagsúla a ghlacadh dá bhforáiltear sa Cháirt seo;
- (c) ciallaíonn "teangacha neamhchríochacha" teangacha a úsáideann náisiúnaigh den Stát sin nach ionann agus an teanga nó na teangacha á úsáideann an chuid eile de phobal an Stáit ach, cé go n-úsáidtear go traidisiúnta ar chríoch an Stáit, nach féidir a cheangal le limistéar ar leith ann.

Airteagal 2 – Gealltanais

1. Gabhann gach Páirtí ar láimh forálacha Chuid II a chur i bhfeidhm ar na teangacha réigiúnacha nó mionlaigh uile arna labhairt ar a chríoch agus a chomhlíonann an sainmhíniúchán in Airteagal 1.
2. I dtaca le gach teanga atá sonraithe tráth an daingniúcháin, an ghlaetha nó an thormheasa, i geomhréir le hAirteagal 3, gabhann gach Páirtí ar láimh cúig mhír nó fomhír is triocha arna roghnú as mease fhorálacha Chuid III den Cháirt a chur i bhfeidhm, lena n-áiritear trí cinn ar a laghad i ngach cás arna roghnú ó Airteagail 8 agus 12 agus ceann amháin i ngach cás ó Airteagail 9, 10, 11 agus 13.

Airteagal 3 – Soscrúithe praiticiúla

1. Sonróidh gach Stát Conarthaigh ina ionstraim daingniúcháin, glactha nó formheasa gach teanga réigiúnach nó mionlaigh, nó teanga oifigiúil nach n-úsáidtear chomh forleathan ar a chríoch ar fad nó ar chuid dá chríoch, ar a mbeidh na míreanna arna roghnú i geomhréir le hAirteagal 2(2) infheidhme.
2. Féadfaidh aon Pháirtí, tráth ar bith ina dhiaidh sin, a chur in iúl don Ardrúnaí go nglacann sé leis na hoibleagáidí a eascraíonn as forálacha aon mhír eile den Cháirt nach bhfuil sonraithe cheana ina ionstraim daingniúcháin, glactha nó formheasa, nó go geuirfídh sé mír 1 den Airteagal seo i bhfeidhm ar theangacha réigiúnacha nó mionlaigh eile, nó ar theangacha oifigúla eile nach n-úsáidtear chomh forleathan ar a chríoch ar fad nó ar chuid dá chríoch.
3. Na gealltanais dá dtagraítear sa mhír roimhe seo, measfar gur cuid dhílis iad den daingniúchán, glacadh nó formheas agus gabhfaidh an éifeacht chéanna leo amhail ón dáta a chuirtear in iúl iad.

Airteagal 4 – Coráis um chosaint atá ann cheana

1. Ní fhirléireofar aon ní sa Chairt seo mar ní a theorannaíonn nó a laghdaíonn aon chéann de na cearta arna ráthú leis an gCoinbhinsiún Eorpach um Chearta an Duine.
2. Ní dhéanfaidh forálacha na Cairte seo difear d'aon fhorálacha níos fabhraí maidir leis an stádas atá ag teangacha réigiúnacha nó mionlaigh, ná an córas dlí atá ag daoine a bhaineann le mionlaigh a d'fhéadfadh a bheith ann i bPáirtí nó dá bhforáiltear i gcomhaontuithe idirnáisiúnta déthaobhacha nó iltaobhacha ábhartha.

Airteagal 5 - Oibleagáidí atá ann cheana

Ní fhirléireofar aon ní sa Chairt seo mar ní a thugann le tuiscint aon cheart chun gabháil le haon ghníomhaiocht nó aon ghníomh a dhéanamh de shárú ar aidhmeanna Chairt na Náisiún Aontaithe nó ar aon oibleagáidí eile faoin dlí idirnáisiúnta, lena n-áirítear an prionsabal maidir leis an bhflaitheas agus an ionláine chríochach atá ag Stáit.

Airteagal 6 – Faisnéis

Gabhann na Páirtithe ar láimh go bhféachfaidh siad chuige go gcuirtear na húdaráis, eagraíochtaí agus daoine i dtrácht ar an eolas faoi na cearta agus dualgais arna mbunú leis an gCairt seo.

Cuid II – Cuspóirí agus prionsabail arna saothrú i geomhréir le hAirteagal 2(1)

Airteagal 7 – Cuspóirí agus prionsabail

1. I dtaca le teangacha réigiúnacha nó mionlaigh, ar na críocha ina n-úsáidtear na teangacha sin agus i geomhréir leis an gcor ina bhfuil gach teanga, fothóidh na Páirtithe a mbeartais, a reachtaíocht agus a gcleachtas ar na cuspóirí agus prionsabail seo a leanas:
  - (a) na teangacha réigiúnacha nó mionlaigh a aithint mar fhriotal ar an saibhreas cultúrtha;
  - (b) limistéar geografach gach teanga réigiúnach nó mionlaigh a urramú d'fham a chinntíú nach mbaintear feidhm as ranna riarthacha atá ann nó as ranna nua chun cur isteach ar na teangacha réigiúnacha nó mionlaigh i dtrácht a chur ar aghaidh;
  - (c) an riachtanas atá le gníomhaiocht dhiongháilte d'fham teangacha réigiúnacha nó mionlaigh a chur ar aghaidh ar mhaithé lena gcoimirciú;
  - (d) úsáid teangacha réigiúnacha nó mionlaigh sa chaint agus i scríbhinn a éascú agus/nó a chothú, sa saol poiblí agus príobháideach;

- (e) naisc a chothabháil agus a fhorbairt, sna réimsí atá folaithe sa Cháirt seo, idir grúpaí a úsáideann teanga réigiúnach nó mionlaigh agus grúpaí eile sa Stát a úsáideann teanga i bhfoirm chomhionann nó comhchosúil, mar aon le caidreamh cultúrtha a bhunú le grúpaí eile sa Stát a úsáideann teangacha difriúla;
- (f) foirmeacha agus meáin iomchuí a sholáthar chun teangacha réigiúnacha nó mionlaigh a theagasc, nó staidéar a dhéanamh orthu, ag gach céim iomchuí;
- (g) saoráidí a sholáthar chun gur féidir le daoine nach labhraíonn teanga réigiúnach nó mionlaigh a bhfuil cónaí orthu sa limistéar ina labhraítcar í an teanga sin a fhoghlaím más mian leo;
- (h) staidéar agus taighde ar theangacha réigiúnacha nó mionlaigh a chur ar aghaidh in ollscoileanna nó in institiúidí coibhéiseacha;
- (i) saghsanna iomchuí comhaiseag trasnáisiúnta a chur ar aghaidh sna réimsí atá folaithe sa Cháirt seo. I dtaca le teangacha réigiúnacha nó mionlaigh a úsáidtear i bhfoirm chomhionann nó comhchosúil in dá Stát nó níos mó:
2. Gabhann na Páirtithe ar láimh aon idirdhealú, eisiamh, srianadh nó fabhar nach bhfuil bunús leo a dhichur, mura bhfuil sé déanta acu cheana, a bhaineann le teanga réigiúnach nó mionlaigh a úsáid agus arb é is aidhm dóibh cothabháil nó forbairt na teanga sin a dhíspeagadh nó a chur i gcontúirt. Bearta speisialta a ghlacadh, ar mhaithle le teangacha réigiúnacha nó mionlaigh, arb é is aidhm dóibh comhionannas a chur ar aghaidh idir úsáidíri na dtcangacha sin agus an chuid eile den phobal nó a thugann aird chuí ar a ndálaí sonracha, níl sé le meas mar ghníomh a idirdhealaíonn i gcoinne úsáidíri na dteangacha is mó úsáid.
3. Gabhann na Páirtithe ar láimh an tuiscint fhrithpháirteach idir grúpaí teangeolaíocha uile na tíre a chur ar aghaidh le bearta iomchuí agus go háirithe meas, tuiscint agus caoinfhulaingt i ndáil le teangacha réigiúnacha nó mionlaigh a áireamh ar chuspóirí an oideachais agus na hoiliúna a chuirtear ar fáil ina dtíortha agus na hollmheáin a chothú chun an cuspóir céanna a shaothrú.
4. Agus a mbeartas maidir le teangacha réigiúnacha nó mionlaigh á chinneadh acu, cuirfidh na Páirtithe san áireamh na riachtanais agus toilmhianta arna gcur in iúl ag na grúpaí a úsáideann na teangacha sin. Déantar na grúpaí a chothú chun comhlachtaí a bhunú, más gá, d'fhoill comhairle a chur ar na húdaráis ar gach ábhar a bhaineann le teangacha réigiúnacha nó mionlaigh.
5. Gabhann na Páirtithe ar láimh na prionsabail atá liostaithe i míreanna 1 go 4 thusa a chur i bhfeidhm, **mutatis mutandis**, ar theangacha neamhchríochacha. Fad a bhaineann leis na teangacha sin, áfach, cinnfear ar dhóigh sholúbtha cineál agus raon feidhme na mbeart atá le glacadh chun éifeacht a thabhairt don Cháirt seo ag féachaint do riachtanais agus do thoilmhianta na ngrúpaí a úsáideann na teangacha i drácht agus ag urramú a gcuid traidisiún agus sainghnéithe.

Cuid III – Bearta chun úsáid na dteangacha réigiúnacha nó mionlaigh a chur ar aghaidh sa saol poiblí i gcomhréir leis na gealltanais arna ngabháil ar láimh faoi Airteagal 2(2)

Airteagal 8 - Oideachas

1. Maidir leis an oideachas, gabhann na Páirtithe ar láimh, ar an gcríoch ina n-úsáidtear na teangacha sin, i gcomhréir leis an gcor ina bhfuil gach ceann de na teangacha sin, agus gan dochar do theagasc theanga oifigiúil nó theangacha oifigiúla an Stáit sin:
  - (a) (i) oideachas réamhscoile a chur ar fáil sna teangacha réigiúnacha nó mionlaigh ábhartha; nó
(ii) cuid mhór den oideachas réamhscoile a chur ar fáil sna teangacha réigiúnacha nó mionlaigh ábhartha; nó
(iii) ceann de na bearta dá bhforáiltear faoi i agus ii thusa a chur i bhfeidhm ar na daltaí sin ar a laghad a n-iarrann a dteaghlaigh a leithéid agus ar leor an lín díobh atá ann; nó
(iv) mura bhfuil inniúlacht dhíreach ag na húdaráis phoiblí i dtaca leis an oideachas réamhscoile, taobhú leis na bearta dá dtagraítear faoi i go iii thusa a chur i bhfeidhm agus/nó a geur i bhfeidhm a chothú;
  - (b) (i) bunoideachas a chur ar fáil sna teangacha réigiúnacha nó mionlaigh ábhartha; nó
(ii) cuid mhór den bhunoideachas a chur ar fáil sna teangacha réigiúnacha nó mionlaigh ábhartha; nó
(iii) forálacha a dhéanamh chun go ndéantar sa bhunoideachas na teangacha réigiúnacha nó mionlaigh ábhartha a theagasc mar chuid dhílis den churaclam; nó
(iv) ceann de na bearta dá bhforáiltear faoi i go iii thusa a chur i bhfeidhm ar na daltaí sin ar a laghad a n-iarrann a dteaghlaigh a leithéid agus ar leor an lín díobh atá ann;
  - (c) (i) meánoideachas a chur ar fáil sna teangacha réigiúnacha nó mionlaigh ábhartha; nó
(ii) cuid mhór den mheánoideachas a chur ar fáil sna teangacha réigiúnacha nó mionlaigh ábhartha; nó
(iii) forálacha a dhéanamh chun go ndéantar sa mheánoideachas na teangacha réigiúnacha nó mionlaigh ábhartha a theagasc mar chuid dhílis den churaclam; nó
(iv) ceann de na bearta dá bhforáiltear faoi i go iii thusa a chur i bhfeidhm ar na daltaí sin ar a laghad a iarrann a leithéid, nó, más iomchuí, a n-iarrann a dteaghlaigh a leithéid agus ar leor an lín díobh atá ann;
  - (d) (i) oiliúint theicniúil agus gairmoiliúint a chur ar fáil sna teangacha réigiúnacha nó mionlaigh ábhartha; nó

-
- (ii) cuid mhór den oiliúint theicniúil agus den ghairmoiliúint a chur ar fáil sna teangacha réigiúnacha nó mionlaigh ábhartha; nó
- (iii) forálacha a dhéanamh chun go ndéantar san oiliúint theicniúil agus sa ghairmoiliúint na teangacha réigiúnacha nó mionlaigh ábhartha a theagasc mar chuid dhílis den churaclam; nó
- (iv) ceann de na bearta dá bhforáiltear faoi i go iii thusa a chur i bhfeidhm ar na daltaí sin ar a laghad a iarrann a leithéid, nó, más iomchuí, a n-iarrann a dteaghlaach a leithéid agus ar leor an lín díobh atá ann:
- (e) (i) oideachas ollscoile agus ardoideachas eile a chur ar fáil i dteangacha réigiúnacha nó mionlaigh; nó
- (ii) saoráidí a chur ar fáil chun staidéar a dhéanamh ar na teangacha sin mar ábhair san oideachas ollscoile agus san ardoideachas; nó
- (iii) más rud é, de thairbhe ról an Stáit i ndáil le hinstítiúidi ardoideachais, nach féidir fomhireanna i agus ii a chur i bhfeidhm, soláthar oideachas ollscoile nó foirmeacha eile ardoideachais i dteangacha réigiúnacha nó mionlaigh a chothú agus/nó a cheadú nó saoráidí a chur ar fáil chun staidéar a dhéanamh ar na teangacha sin mar ábhair san oideachas ollscoile nó san ardoideachas;
- (f) (i) socruithe a dhéanamh chun cúrsaí do dhaoine fásta agus cúrsaí san oideachas leanúnach a chur ar fáil a theagascatar go formhór nó go páirteach sna teangacha réigiúnacha nó mionlaigh; nó
- (ii) na teangacha sin a thairiscint mar ábhair don oideachas do dhaoine fásta agus don oideachas leanúnach; nó
- (iii) mura bhuil inniúlacht dhireach ag na húdaráis phoiblí i dtaca leis an oideachais do dhaoine fásta, taobhú leis na teangacha sin a thairiscint mar ábhair san oideachas do dhaoine fásta agus san oideachas leanúnach agus/nó a leithéid a chothú :
- (g) socruithe a dhéanamh chun teagasc na staire agus an chultúir a áirithíú a bhuil an teanga réigiúnach nó mionlaigh ina friotal orthu;
- (h) bunóiliúint agus oiliúint bħreise a chur ar fáil do na müinteoirí is gá chun na míreanna sin ó a go g atá glactha ag an bPáirtí a chur chun feidhme;
- (i) comhlacht nó comhlachtaí maoirseachta a chur ar bun chun bheith freagrach as faireachán a dhéanamh ar na bearta atá glactha agus ar an dul chun cinn atá déanta maidir le teagasc teangacha réigiúnacha nó mionlaigh a bhunú nó a fhurbairt agus chun tuarascálacha idirthréimhseacha – a phoibleofar – ar a gcuid conclúidí a tharraingt suas.

-
2. Maidir leis an oideachas agus i dtaca le críocha seachas na críocha ina n-úsáidtear na teangacha réigiúnacha nó mionlaigh go traidisiúnta, gabhann na Páirtithe ar láimh, má tá call leis toisc lón na ndaoine a úsáideann teanga réigiúnach nó miolaigh, teagasc a dhéanamh sa teanga réigiúnach nó mionlaigh nó an teanga réigiúnach nó mionlaigh a theagasc a cheadú, a chothú nó a chur ar fáil ag gach céim iomchuí den oideachas.

Airteagal 9 – Údarás bhreithiúnacha

Gabhall na Páirtithe ar láimh, i dtaca leis na ceantair bhreithiúnacha sin ina bhfuil call leis na bearta atá sonraithe thíos toisc lón na gcónaitheoirí a úsáideann na teangacha réigiúnacha nó mionlaigh, i geomhréir leis an gcor ina bhfuil gach ceann de na teangacha sin agus ar choinníoll nach measann an breitheamh go mbacann úsáid na saoráidí arna dtabhairt leis an mír seo riar cui an cheartais:

- (a) in imeachtaí coiriúla:
- (i) forálacha a dhéanamh ionas go seolfaidh na círteanna, arna iarraidh sin do cheann de na páirtithe, na himeachtaí sna teangacha réigiúnacha nó mionlaigh; agus/nó
  - (ii) an ceart a ráthú don chuí sí chun a t(h)eanga réigiúnach nó mionlaigh a úsáid; agus/nó
  - (iii) forálacha a dhéanamh ionas nach measfar iarrataí agus fianaise, bíodh siad i scríbhinn nó ó bhéal, a bheith neamhinghlactha toisc amháin go bhfuil siad curtha i bhfios i dteanga réigiúnach nó mionlaigh; agus/nó
  - (iv) doiciméid a sholáthar, arna iarraidh sin, atá bainteach le himeachtaí dlí sa teanga réigiúnach nó mionlaigh ábhartha,

trí theangairí agus aistriúcháin a úsáid, más gá, nach gcuireann aon chostas breise ar na daoine i dtrácht:

- (b) in imeachtaí sibhialta:
- (i) forálacha a dhéanamh ionas go seolfaidh na círteanna, arna iarraidh sin do cheann de na páirtithe, na himeachtaí sna teangacha réigiúnacha nó mionlaigh; agus/nó
  - (ii) a cheadú, nuair nach mór do dhlíthí láithriú go pearsanta os comhair na círte, gur féidir leis/léí a t(h)eanga réigiúnach agus mionlaigh a úsáid gan costas breise a thabhú dá bharr; agus/nó

-
- (iii) a cheadú go ndéantar doiciméid agus fíanaise a sholáthar sna teangacha réigiúnacha nó mionlaigh,
trí theangairí agus aistriúcháin a úsáid, más gá;
- (c) in imeachtaí os comhair cúirteanna maidir le hábhair riarthacha:
- (i) forálacha a dhéanamh ionas go seolfaidh na cúirteanna, arna iarraidh sin do cheann de na páirtithe, na himeachtaí sna teangacha réigiúnacha nó mionlaigh; agus/nó
  - (ii) a cheadú, nuair nach mór do dhlíthí láithriú go pearsanta os comhair na cúirte, gur féidir leis/léi a t(h)eanga réigiúnach agus mionlaigh a úsáid gan costas breise a thabhbú dá bharr; agus/nó
  - (iii) a cheadú go ndéantar doiciméid agus fíanaise a sholáthar sna teangacha réigiúnacha nó mionlaigh,
trí theangairí agus aistriúcháin a úsáid, más gá;
- (d) céimeanna a thabhairt chun a áirithíú nach gcuireann cur i bhfeidhm fhomhíreanna i agus iii de mhireanna b agus c thusa agus aon úsáid a bhaintear de riachtanas as teangairí agus aistriúcháin costas breise ar na daoine i dtrácht.
2. Gabhann na Páirtithe ar láimh:
- (a) gan bailiocht doiciméid dlí arna dtarraingt suas laistigh den Stát a shéanadh toisc amháin go bhfuil siad dréachtaithe i dteanga réigiúnach nó mionlaigh; nó
  - (b) gan bailiocht doiciméid dlí, amhail idir na páirtithe, arna dtarraingt suas laistigh den tir a shéanadh toisc amháin go bhfuil siad dréachtaithe i dteanga réigiúnach nó mionlaigh, agus forálacha a dhéanamh gur féidir iad a agairt i gcoinne trí páirtithe leasmhara nach n-úsáideann na teangacha sin ar choinnioll go gcuireann an duine/na daoine a agraíonn iad inneachar na ndoiciméad ar eolas dóibh ; nó
  - (c) gan bailiocht doiciméid dlí, amhail idir na páirtithe, arna dtarraingt suas laistigh den tir a shéanadh toisc amháin go bhfuil siad dréachtaithe i dteanga réigiúnach nó mionlaigh.
3. Gabhann na Páirtithe ar láimh na téacsanna reachtúla náisiúnta is tábhachtaí agus na téacsanna sin a bhaineann ach go háirithe le húsáidirí na dteangacha sin a chur ar fáil sna teangacha réigiúnacha nó mionlaigh. mura gcuirtear ar fáil ar dhóigh eile iad.

Airteagal 10 – Údaráis riarthacha agus seirbhísí poiblí

1. Laistigh de cheantair riarthacha an Stáit ina bhfuil call leis na bearta atá sonraithe thíos toisc lón mór na gcónaitheoirí a úsáideann na teangacha réigiúnacha nó mionlaigh agus i gcomhréir leis an gcor ina bhfuil gach teanga, gabhann na Páirtithe ar láimh, a mhéad is féidir sin go réasúnta:
  - (a) (i) a áirithiú go n-úsáideann na húdaráis riarthacha na teangacha réigiúnacha nó mionlaigh, nó
    - (ii) a áirithiú go n-úsáideann pé oifigigh dá gcuid atá i dtadhall leis an bpobal na teangacha réigiúnacha nó mionlaigh ina gcaidreamh le daoine a dhéanann teagháil leo sna teangacha sin;
    - (iii) a áirithiú go bhféadfaidh úsáidirí teangacha réigiúnacha nó mionlaigh iarratais i scríbhinn nó ó bhéal a chur faoina mbráid agus freagra a fháil sna teangacha sin; nó
    - (iv) a áirithiú go bhféadfaidh úsáidirí teangacha réigiúnacha nó mionlaigh iarratais i scríbhinn nó ó bhéal a chur faoina mbráid sna teangacha sin; nó
    - (v) a áirithiú go bhféadfaidh úsáidirí teangacha réigiúnacha nó mionlaigh doiciméad a thiolacadh go bailí sna teangacha sin;
  - (b) téacsanna agus foirmeacha riarthacha arna n-úsáid go forleathan a chur ar fáil don phobal sna teangacha réigiúnacha nó mionlaigh nó i leaganacha dátheangacha;
  - (c) a cheadú do na húdaráis riarthacha doiciméid a dhréachtú i dteanga réigiúnach nó mionlaigh.
2. I dtaca le húdaráis áitiúla agus réigiúnacha a bhfuil call ar a gríoch leis na bearta atá sonraithe thíos toisc lón na gcónaitheoirí a úsáideann na teangacha réigiúnacha nó mionlaigh, gabhann na Páirtithe ar láimh:
  - (a) úsáid na dteangacha réigiúnacha nó mionlaigh mar chuid den údarás réigiúnach nó áitiúil;
  - (b) an chaoi a bheith ag úsáidirí teangacha réigiúnacha nó mionlaigh iarratais i scríbhinn nó ó bhéal a thiolacadh sna teangacha sin;
  - (c) údaráis réigiúnacha a ndoiciméid oifigiúla a thoiliú freisin sna teangacha réigiúnacha nó mionlaigh ábhartha;
  - (d) údaráis áitiúla a ndoiciméid oifigiúla a thoiliú freisin sna teangacha réigiúnacha nó mionlaigh ábhartha;

-
- (e) údaráis réigiúnacha teangacha réigiúnacha nó mionlaigh a úsáid i ndíospóireachtai ina gcomhthionóil, gan úsáid theanga oifigiúil nó theangacha oifigiúla an Stát a eisiamh ar a shon sin;
- (f) údaráis áitiúla teangacha réigiúnacha nó mionlaigh a úsáid i ndíospóireachtai ina gcomhthionóil, gan úsáid theanga oifigiúil nó theangacha oifigiúla an Stát a eisiamh ar a shon sin;
- (g) foirmeacha traidisiúnta cearta de logainmneacha i dteangacha réigiúnacha nó mionlaigh a úsáid nó a ghlacadh in éineacht, más gá, leis an ainm sa teanga oifigiúil nó sna teangacha oifigiúla.
a cheadú agus/nó a chothú.
3. Maidir le seirbhísí poiblí arna geur ar fáil ag na húdaráis riarthacha nó ag daoine eile ag gníomhú thar a gceann, gabhann na Páirtithe ar láimh, ar an gerioch ina n-úsáidtear teangacha réigiúnacha nó mionlaigh, i geomhréir leis an gcor ina bhfuil gach teanga, agus a mhéad is féidir sin go réasúnta:
- (a) a áirithiú go n-úsáidtear na teangacha réigiúnacha nó mionlaigh i soláthar na seirbhise; nó
- (b) a cheadú d'úsáidirí teangacha réigiúnacha nó mionlaigh iarraidh a thíolacadh agus freagra a fháil sna teangacha sin; nó
- (c) a cheadú d'úsáidirí teangacha réigiúnacha nó mionlaigh iarraidh a thíolacadh sna teangacha sin.
4. D'fhonn éifeacht a thabhairt d'fhorálacha mhíreanna 1, 2 agus 3 atá glactha acu, gabhann na Páirtithe ar láimh ccann amháin nó níos mó de na bearta sco a leanas a ghlacadh:
- (a) aistriúchán nó teangaireacht de réir mar is gá;
- (b) na hoifigigh agus fostaithe sa tseirbhís phoiblí atá riachtanach a earcú agus, más gá, a thraenáil;
- (c) géilleadh oiread agus is féidir d'iarrataí ó fhostaithe sa tseirbhís phoiblí a bhfuil eolas ar theanga réigiúnach nó mionlaigh acu le go gceaptar iad sa chriúch ina n-úsáidtear an teanga sin.

Gabhann na Páirtithe ar láimh úsáid nó glacadh sloinnte sna teangacha réigiúnacha nó mionlaigh a cheadú arna iarraidh sin do na daoine i dtrácht.

Airteagal 11 – na Meáin

1. Gabhann na Páirtithe ar láimh, i dtaca le húsáidirí na dteangacha réigiúnacha nó mionlaigh ar na críocha ina labhraítear na teangacha sin, i geomhréir leis an gcor ina bhfuil gach teanga, a mhéad atá na húdaráis phoiblí inniúil go díreach nó go hindíreach, atá cumhacht acu nó a imríonn siad róil sa réimse seo, agus prionsabal neamhspleáchas agus uathriail na meán á urramú:

-
- (a) a mhéad a chuireann raidió agus teilifís cúram seirbhís phoiblí i gcríoch:
- (i) cur ar bun stáisiún raidió amháin agus cainéal teilifise amháin ar a laghad sna teangacha réigiúnacha nó mionlaigh a áirithíú; nó
  - (ii) cur ar bun stáisiún raidió amháin agus cainéal teilifise amháin ar a laghad sna teangacha réigiúnacha nó mionlaigh a chothú agus/nó a éascú; nó
  - (iii) forálacha leormhaithe a dhéanamh chun go gcuireann craoltóirí cláir ar fáil sna teangacha réigiúnacha nó mionlaigh;
- (b) (i) cur ar bun stáisiún raidió amháin ar a laghad sna teangacha réigiúnacha nó mionlaigh a chothú agus/nó a éascú; nó
- (ii) craoladh cláir raidió go tráthrialta sna teangacha réigiúnacha nó mionlaigh a chothú agus/nó a éascú;
- (c) (i) cur ar bun cainéal teilifise amháin ar a laghad sna teangacha réigiúnacha nó mionlaigh a chothú agus/nó a éascú; nó
- (ii) craoladh cláir teilifise go tráthrialta sna teangacha réigiúnacha nó mionlaigh a chothú agus/nó a éascú;
- (d) léiriúcháin agus dáileacháin saothair fuaimé agus closamhairc sna teangacha réigiúnacha nó mionlaigh a chothú agus/nó a éascú;
- (e) (i) cur ar bun agus/nó cothabháil nuachtáin amháin ar a laghad sna teangacha réigiúnacha nó mionlaigh a chothú agus/nó a éascú; nó
- (ii) foilsíú ailt nuachtáin go tráthrialta sna teangacha réigiúnacha nó mionlaigh a chothú agus/nó a éascú;
- (f) (i) costais bhrefise na meán sin a úsáideann teangacha réigiúnacha nó mionlaigh a chlúdach nuair a fhorálann an d lí do chabhair airgeadais i gcoitinne do na meáin; nó
- (ii) bearta um chabhair airgeadais atá ann cheana a chur i bhfeidhm ar léiriúcháin chlosamhairc freisin sna teangacha réigiúnacha nó mionlaigh;
- (g) tacú le hiriseoirí agus foireann eile a thraenáil do na meáin a úsáideann teangacha réigiúnacha nó mionlaigh.

-
2. Gabhann na Páirtithe ar láimh saoirse a ráthú maidir le glacadóireacht dhíreach de chraolacháin raidió agus teilifise as tíortha comharsanacha i dteanga a úsáidtear i bhfoirm chomhionann nó comhchosúil le teanga réigiúnach nó mionlaigh, agus gan cur i gcoinne atarchur craolacháin raidió agus teilifise as tíortha comharsanacha sa teanga sin. Gabhann siad ar láimh freisin a áirithíú nach gcuirfear aon sriantaí ar an tsaoirse friotail agus ar shaorchúrsaíocht faisnéise sa phreas scriofa i dteanga a úsáidtear i bhfoirm chomhionann nó comhchosúil le teanga réigiúnach nó mionlaigh. Féadfaidh feidhmiú na saoirsí thuasluaite, toisc go bhfuil dualgais agus freagráchtaí ag gabháil leis, a bheith faoi réir foirmiúlachtaí, coinniollacha, sriantaí nó pionóis de shaghas atá forordaithe le dli agus atá riachtanach i sochaí dhaonlathach, ar mhaithe leis an tsílídáil náisiúnta, ionláine chríochach nó sábhálteacht an phobail, chun mí-ord nó coiriúlacht a sheachaint, nó sláinte nó moráltacht a chosaint, chun clú nó cearta daoine eile a chosaint, chun nochtadh faisnéise arna fáil faoi rúndacht a chosc, nó chun údarás agus neamhchlaontacht na mbreithiúna a chothabháil.
  3. Gabhann na Páirtithe ar láimh a áirithíú go ndéanfar leasanna úsáidirí teangacha réigiúnacha nó mionlaigh a ionadú agus go dtabharfar aird orthu in aon chomhlachtaí a fhéadfá a bhunú i gcomhréir leis an dli is freagach as saoirse agus iolrachas na meán a ráthú.

Airteagal 12 - Gníomhaíochtaí agus saoráidí cultúrtha

1. Maidir le gníomhaíochtaí agus saoráidí cultúrtha – go háirithe leabharlanna, físeabharlanna, lárionaid chultúrtha, iarsmalanna, cartlanna, acadaimh, amharclanna agus pictiúrlanna, chomh maith le saothar líteartha agus léiriúchán scannán, foirmeacha coiteanna den fhriotal cultúrtha, féilte agus tionscail chultúir, lena n-áirítear **inter alia** teicneolaíochtaí nua a úsáid – gabhann na Páirtithe ar láimh, ar an geríoch ina n-úsáidtear teangacha den sórt sin agus a mhéad atá na húdaráis phoiblí inniúil, atá cumhacht acu nó a imríonn siad ról sa réimse seo:
  - (a) saghsanna friotail agus tionscainmh is sonrach do theangacha réigiúnacha nó mionlaigh a chothú agus taobhú leis na meáin éagsúla chun rochtain ar shaothair arna ndéanamh sna teangacha sin;
  - (b) taobhú leis na meáin éagsúla rochtana i dteangacha eile ar shaothair arna ndéanamh i dteangacha réigiúnacha nó mionlaigh trí chuidiú le gníomhaíochtaí a bhaineann le haistriúchán, dubáil, iarshioncrónú agus fotheidealú agus trína bhforbairt;
  - (c) taobhú le rochtain i dteangacha réigiúnacha nó mionlaigh ar shaothair arna ndéanamh i dteangacha eile trí chuidiú le gníomhaíochtaí a bhaineann le haistriúchán, dubáil, iarshioncrónú agus fotheidealú agus trína bhforbairt;
  - (d) a áirithíú go ndéantar lamháltas iomchuí ag na comhlachtaí atá freagach as gníomhaíochtaí cultúrtha de chineálacha éagsúla a eagrú agus as tacú leo d'fhonn an t-eolas ar theangacha nó cultúr réigiúnacha nó mionlaigh agus a n-úsáid a ionchorprú sna gnóthais a thionscnaíonn siad nó a gcuireann siad tacaiocht ar fáil dóibh;

-
- (e) bearta a chur ar aghaidh chun a áirithiú go bhfuil ag na comhlachtaí atá freagrach as gníomhaiochtaí cultúrtha de chineálacha éagsúla a eagrú foireann a bhfuil láneolas acu ar an teanga réigiúnach nó mionlaigh i dtrácht mar aon le láneolas ar an teanga/na teangacha atá ag an gcuid eile den phobal;
- (f) ionadaithe do na húsáidirí de theanga réigiúnach nó mionlaigh a chothú chun bheith rannpháirteach go díreach i saoráidí a sholáthar agus i ggníomhaiochtaí cultúrtha a phleanáil;
- (g) cur ar bun comhlacht nó comhlachtaí a chothú agus/nó a eascú atá freagrach as saothair arna ndéanamh sna teangacha réigiúnacha nó mionlaigh a bhailiú, cóip a choimeád díobh agus iad a thiolacadh nó a fhoilsiú;
- (h) más gá, seirbhísí aistriúcháin agus seirbhísí um thaighde téarmeolaíoch a chur ar bun agus/nó a chur ar aghaidh agus a mhaoiniú, go háirithe ar mhaithe leis an téarmaíocht iomchuí a chothabháil agus a fhorbairt i gach teagna réigiúnach nó mionlaigh sna réimsí riarthach, tráchtálach, eacnamaioch, sóisialta, teicneolaíoch nó dlí.
2. I dtaca le críocha seachas na cinn ina n-úsáidtear go traidisiúnta na teangacha réigiúnacha nó mionlaigh, gabhann na Páirtithe ar láimh, má tá call leis toisc líon úsáidirí teanga réigiúnach nó mionlaigh, gníomhaiochtaí agus saoráidí cultúrtha iomchuí a cheadú, a chothú agus/nó a chur ar fáil i gcomhréir leis an mír roimhe seo.
3. Gabhann na Páirtithe ar láimh forálacha iomchuí a dhéanamh, agus a mbeartas ar an gcoigríoch á shaothrú acu, le haghaidh teangacha réigiúnacha nó mionlaigh agus na gcultúr a bhfuil siad ina bhfriotal orthu.

Airteagal 13 – Saol eacnamaioch agus sóisialta

1. Maidir le gníomhaiochtaí eacnamaiocha agus sóisialta, gabhann na Páirtithe ar láimh, laistigh den tír ar fad:
  - (a) aon fhoráil a dhíchur óna reachtaíocht a thoirmisceann nó a theorannaíonn gan cúiseanna inchosanta úsáid teangacha réigiúnacha nó mionlaigh i ndoiciméid a bhaineann leis an saol eacnamaioch nó sóisialta, go háirithe conarthaí fostáiochta, agus i ndoiciméid theicniúla amhail treoracha mar gheall ar tháirgí nó suiteálacha a úsáid;
  - (b) toirmeasc a chur ar aon chlasál a chur isteach sna rialacháin inmheánacha de chuid comhlachtaí agus i ndoiciméid phríobháideacha a cisiann nó a shrianann úsáid teangacha réigiúnach nó mionlaigh, ar a laghad idir úsáidirí na teanga céanna;
  - (c) cleachtais a chomhrac arb is aidhm dóibh úsáid teangacha réigiúnach nó mionlaigh a dhíspeagadh i ndáil le gníomhaiochtaí eacnamaiocha nó sóisialta;

- (d) úsáid teangacha réigiúnach nó mionlaigh le meáin seachas na cinn atá sonraithe sna fomhíreanna roimhe seo a éascú agus/nó a chotú.
2. Maidir le gniomhaiochtaí eacnamaíocha agus sóisialta, gabhann na Páirtithe ar láimh, a mhéad is inniúil na húdaráis phoiblí, laistigh den chríoch ina n-úsáidtear na teangacha réigiúnacha nó mionlaigh, agus a mhéad is féidir sin go réasúnta:
- (a) forálacha a áireamh ar a rialacháin airgeadais agus baincéireachta a cheadaíonn, trí nósanna imeachta atá comhchuí leis an gcleachtas tráchtálach, úsáid teangacha réigiúnacha nó mionlaigh agus orduithe íocaíochta (seiceanna, dréactaí, etc.) nó doiciméid airgeadais eile á dtarraingt suas acu, nó, más iomchuí, a áirithiú go gcuirtear chun feidhme forálacha den sórt sin;
  - (b) sna hearnálacha cacnamaíocha agus sóisialta atá go díreach faoina rialú (an earnáil phoiblí), gníomhaiochtaí a eagrú chun úsáid teangacha réigiúnacha nó mionlaigh a chur ar aghaidh;
  - (c) a áirithiú gur féidir, i saoráidi um chúram sóisialta amhail ospidéil, tithe scoir agus brúnna, fáilte a chur roimh dhaoine a úsáideann teanga réigiúnach nó mionlaigh a bhfuil cúram de dhíth orthu mar gheall ar dhroch-shláinte, seanaois nó cúiseanna eile agus iad a chóireáil ina dteanga féin;
  - (d) a áirithiú trí na meáin iomchuí go ndéantar treoracha um shábháilteachta a tharraingt suas freisin i dteangacha réigiúnacha nó mionlaigh;
  - (e) a shocrú go gcuirtear ar fáil i dteangacha réigiúnacha nó mionlaigh faisnéis a chuireann na húdaráis phoiblí inniúla ar fáil maidir le cearta tomholtóirí.

Airteagal 14 - Comhaisig trasteorann

Gabhann na Páirtithe ar láimh:

- (a) comhaontuithe déthaobhacha agus iltaobhacha atá ann cheana agus atá ina gceangan orthu a chur i bhfeidhm leis na Stáit
ina n-úsáidtear an teanga chéanna i bhfoirm chomhionann nó comhchosúil, nó más gá, féachaint le comhaontuithe den sórt sin a thabhairt i gcríoch d'fhoinn taobhú le tadhlaill idir úsáidirí na teanga céanna sna Stáit i dtrácht i dtaca le cultúr, oideachais, faisnéis, gairmoiliúint agus buanoideachas;

- (b) ar mhaithe le teangacha réigiúnacha nó mionlaigh, chun an comhar trasteorann a éascú agus/nó a chur ar aghaidh, go háirithe idir údaráis réigiúnacha nó áitiúla a n-úsáidtear an teanga chéanna i bhfoirm chomhionann nó comhchosúil ar a gcríoch.

Cuid IV – An Chairt a chur i bhfeidhm

Airteagal 15 – Tuarascálacha tréimhsíúla

1. Tíolacfaidh na Páirtithe go tréimhsíúil d'Ardrúnaí Chomhairle na hEorpa, i bhfoirm atá le forordú ag Coiste na nAirí, tuarascáil ar a mbeartas arna shaothrú i gcomhréir le Cuid II den Chairt seo agus ar na bearta arna nglacadh de bhun na bhforálacha sin de Chuid III atá glactha acu. Tíolacfar an chéad tuarascáil laistigh den bhliain i ndiaidh an Chairt seo a theacht i bhfeidhm maidir leis an bPáirtí i dtrácht agus na tuarascálacha eile ag eatraimh trí bliana i ndiaidh na chéad tuarascála.
2. Poibleoidh na Páirtithe a geuid tuarascálacha.

Airteagal 16 - Na tuarascálacha a scrúdú

1. Déanfaidh coiste saineolaithe arna chomhdhéanamh i gcomhréir le hAirteagal 17 na tuarascálacha arna dtíolacadh d'Ardrúnaí Chomhairle na hEorpa faoi Airteagal 15 a scrudú.
2. Féadfaidh comhlachtaí nó comhlachais arna mbunú de réir dli i bPáirtí aird choiste na saineolaithe a tharraingt ar ábhair a bhaineann leis na gealltanais arna ngabháil ar láimh ag an bPáirtí sin faoi Chuid III den Chairt seo. Tar éis dul i gcomhairle leis an bPáirtí i dtrácht, féadfaidh coiste na saineolaithe aird a thabhairt ar an bhfaisnéis sin agus an tuarascáil atá sonraithe i mír 3 thíos á hullmhú. Féadfaidh na comhlachtaí nó comhlachais sin freisin ráitis a thíolacadh maidir leis an mbeartas arna shaothrú ag Páirtí i gcomhréir le Cuid II.
3. Ar bhonn na dtuarascálacha atá sonraithe i mír 1 agus ar bhonn na faisnéise atá luaite i mír 2, ullmhóidh coiste na saineolaithe tuarascáil do Choiste na nAirí. Beidh in éineacht leis an tuarascáil seo na trúchtaí a iarradh ar na Páirtithe a dhéanamh agus féadfaidh Coiste na nAirí iad a phoiblíú.
4. Beidh ach go háirithe sa tuarascáil atá sonraithe i mír 3 na tograí ó choiste na saineolaithe do Choiste na nAirí chun gur féidir le Coiste na nAirí pé moltaí atá le hullmhú do Pháirtí amháin nó níos mó de réir mar is gá.

-
5. Déanfaidh Ardrúnaí Chomhairle na nAirí tuarascáil mhionsonraithe débhliantúil don Chomhthionól Parlaiminteach ar chur i bhfeidhm na Cairte.

Airteagal 17 – Coiste na Saineolaithe

1. Beidh ar choiste na saineolaithe comhalta amháin as gach Páirtí arna cheapadh ag Coiste na nAirí as measc liosta daoine, a ainmneoidh an Páirtí i dtrácht, den ionracas is airde agus a bhfuil inniúlacht aitheanta acu sna hábhair a ndéileáltar leo sa Chairt.
2. Ceapfar na comhaltaí den choiste go ceann tréimhse sé bliana agus féadfar iad a athcheapadh. Comhalta nach féidir dó téarma oifige a chríochnú gabhsar a ionad i gcomhréir leis an nós imeachta atá leagtha sios i mír I agus críochnóidh an comhalta a ghabhann a ionad an chuid eile dá théarma oifige.
3. Glacfaidh coiste na saineolaithe rialacha nós imeachta. Is é Ardrúnaí Chomhairle na hEorpa a chuirfidh seirbhísí rúnaíochta ar fáil dó.

Cuid V – Forálacha críochnaitheacha

Airteagal 18

Beidh an Chairt seo ar oscailt chun a síniú ag na Ballstáit de Chomhairle na hEorpa. Tá sí faoi réir a daingniúcháin, a glactha agus a formheasa. Taiscfeart ionstraimí daingniúcháin, glactha nó formheasa le hArdrúnaí Chomhairle na hEorpa.

Airteagal 19

1. Tiocfaidh an Chairt seo i bhfeidhm ar an gcéad lá den mhí tar éis tréimhse trí mhí a dhul in éag tar éis an dáta a mbeidh a dtoiliú curtha in iúl ag cúig Bhallstát de Chomhairle na hEorpa go mbeidh siad faoi cheangal ag an gCáirt i gcomhréir le forálacha Airteagal 18.
2. Maidir le haon Bhallstát a chuireann a thoiliú in iúl iardain go mbeidh sé faoi cheangal ag an gCáirt, tiocfaidh an Chairt i bhfeidhm ar an gcéad lá den mhí tar éis tréimhse trí mhí a dhul in éag tar éis dáta taiscthe an ionstraim daingniúcháin, glactha nó formheasa.

Airteagal 20

1. Tar éis an Chairt seo a theacht i bhfeidhm, féadfaidh Coiste na nAirí de Chomhairle na hEorpa cuireadh a thabhairt d'aon Stát nach bhfuil ina bhall de Chomhairle na hEorpa aontú don Chairt seo.
2. Maidir le haon Stát aontach, tiocfaidh an Chairt i bhfeidhm ar an gcéad lá den mhí tar éis tréimhse trí mhí a dhul in éag tar éis dáta taiscthe an ionstraim aontachais le hArdrúnaí Chomhairle na hEorpa.

Airteagal 21

1. Féadfaidh aon Stát, tráth an tsínithe nó tráth a ionstraim daingniúcháin, glactha, formheasa nó aontachais a thaisceadh, forchoimeádas amháin nó níos mó a dhéanamh maidir le mireanna 2 go 5 d'Airteagal 7 den Chairt seo. Ní féidir aon fhorchoimeádas eile a dhéanamh.
2. Féadfaidh aon Stát Conarthaigh a bhfuil forchoimeádas déanta aige faoin mír roimhe seo an forchoimeádas a tharraingt siar go hiomlán nó go páirteach trí fhógra a dhíriú chuig Ardrúnaí Chomhairle na hEorpa. Gabhfaidh éifeacht leis an tarraingt siar ar dháta an Ardrúnaí an fógra sin a fháil.

Airteagal 22

1. Féadfaidh aon Pháirtí tráth ar bith an Chairt seo a shéanadh trí fhógra a dhíriú chuig Ardrúnaí Chomhairle na hEorpa.
2. Gabhfaidh éifeacht leis an séanadh sin ar an gcéad lá den mhí tar éis tréimhse sé mhí a dhul in éag tar éis dáta an Ardrúnaí an fógra sin a fháil.

Airteagal 23

Cuirfidh Ardrúnaí Chomhairle na hEorpa na Ballstáit den Chomhairle agus aon Stát atá tar éis aontú don Chairt ar an colas faoi :

- (a) aon síniúchán;
- (b) taisceadh aon ionstraim daingniúcháin, glactha, formheasa nó aontachais;
- (c) aon dáta teacht i bhfeidhm den Chairt seo i gcomhréir le hAirteagail 19 agusg 20;
- (d) aon fhógra arna fháil de bhun fhorálacha Airteagal 3(2);
- (e) aon ghníomh, fógra nó cumarsáid eile a bhaineann leis an gCairt seo.

Dá thianú sin, chuir na daoine thíos-sínithe atá údaraithe go cuí chuige sin a lámh leis an gCairt seo.

Arna dhéanamh in Strasbourg, an cúigiú lá seo de Shamhain 1992, i scríbhinn amháin i bhFraincis agus i mBéarla, agus comhúdarás ag an dá théacs sin, a thaiscfeart i gcartlann Chomhairle na hEorpa. Cuirfidh Ardrúnaí Chomhairle na hEorpa cóipeanna deimhnithe chuit gach Ballstát de Chomhairle na hEorpa agus d'aon Stát a bhfuil cuireadh faighte aige aontú don Chairt seo.